

ABSTRAKT / ABSTRACT

Publikace zahrnuje samostatné příspěvky týkající se postupů a zásad konzervace předmětů z oblasti jemné mechaniky a leštěných kovových povrchů. Pozornost je věnována přehledu vývoje různých mechanických prvků časoměrných přístrojů, jako jsou vodní a kolečkové hodiny či věžní hodinové stroje. Vysvětleny jsou základní principy krokových mechanismů a oscilátorů. Znalost mechanických konstrukcí je důležitá pro posouzení stavu poškození uvedených předmětů a stanovení vhodného konzervátorsko-restaurátorského zásahu. Konkrétní případové studie průzkumu a postupu ošetření jsou prezentovány na příkladu stolních hodin z 18. a 19. století ze sbírky Technického muzea v Brně a věžního hodinového stroje z 19. století, pocházejícího z města Lipníku nad Bečvou. Další kapitoly představují praktické poznatky získané při restaurování šicích strojů, které jsou jedněmi ze zástupců technických sbírek. U tohoto segmentu předmětů tvoří rozhodující součást konceptu konzervátorsko-restaurátorského zásahu jednak posouzení míry zachování originality včetně znaků původní patiny a historie používání daného předmětu, ale zároveň i zvážení možnosti obnovení jeho funkčnosti a způsob prezentace veřejnosti. V návaznosti na tyto aspekty jsou rovněž sledovány restaurátorské postupy použité na leštěných površích historických lustrů z 20. století. Publikaci uzavírá kapitola shrnující poznatky k historickým povrchovým úpravám chladných zbraní. Nastíhne praktické možnosti jejich restaurování s ohledem na správné rozlišení předchozích dobových úprav od aplikací původních tvůrců zbraní.

APPROACHES TO CONSERVATION OF PRECISION MACHINES AND POLISHED METAL SURFACES

This publication includes separate papers on the procedures and principles for conservation of precision mechanics objects and polished metal surfaces. Attention is paid to an overview of the development of various mechanical elements of clock instruments, such as water and wheel clocks or tower clockworks. The basic principles of stepping mechanisms and oscillators are also explained. The knowledge of mechanical constructions is important for assessing the state of the damage to these objects and for determining the appropriate conservator-restorer intervention. The case studies of the survey and the treatment procedures are presented on the example of table clocks from the 18th and 19th centuries from the collection of the Technical Museum in Brno and a tower clockwork from the 19th century from the town of Lipník nad Bečvou. Other chapters present practical knowledge gained through the restoration of sewing machines which represent the technical collections. For these objects, the crucial part of the conservation-restoration intervention planning is the assessment of the degree of preservation of the object authenticity, including the characteristics of the original patina and the history of the use of the object, but also consideration of the possibility of restoring its functionality and a method of presenting it to the general public. Following these aspects, the restoration techniques used on the polished surfaces of historical chandeliers of the 20th century are also observed. The publication is concluded with a chapter summarizing the knowledge of the historical surface treatment of cold weapons. It outlines the practical possibilities of their restoration with regard and correct distinguishing the previous periodic adaptations from the applications of the original weapon makers.